

Donostian, 2011ko urriaren 28an

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Arkotxa, Aurelia, buruordea,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Lizundia, Jose Luis, diruzaina,
Sagarna, Andoni, Iker sailburua,
Iñigo, Andres, Jagon sailburua,
Aleman, Sagrario,
Arejita, Adolfo,
Coyos, Jean-Baptiste,
Charritton, Pierre,
Davant, Jean-Louis,
Goenaga, Patxi,
Haritschelhar, Jean,
Lakarra, Joseba,
Oihartzabal, Beñat,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Sarasola Ibon,
Toledo, Ana,
Torrealdai, Joan Mari,
Uribarren, Patxi,
Videgain, Xarles eta
Zabaleta, Patxi.
Joseba Zabaleta, kudeatzailea,
Erramun Osa, idazkariordea,

Mikel Gorrotxategi,
Patxi Galé
euskaltzain urgazleak
zegozkien gaietan.

Ezin etorriak eta ahalak: Jose Irazuk ahala Andres Urrutiari; Pello Salaburuk ahala Patxi Goenagari; Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

Batzarra goizeko 09:45ean hasi da Donostiako Diputazioaren Jauregian, ezkerreko zutabearen ageri diren euskaltzainak bertan direla.

Hasieran euskaltzainburuak etorritiko euskaltzain guztiak agurtu ditu, eta batzarrari hasiera eman zaio.

1. Aurreko Osoko Bilkurako akta onartzea.

2011ko irailaren 30eko akta dela, Pirinioez bestaldeko ibai eta erreken III. zerrendari dagokionez, Jean Haritschelharrek Urepeleko Errobi izenari lehentasuna ematea eskatu du, denboran Aldudeko Errobi baino lehenago-

koa delako. Aurreko bilkuran Urepeleko Errobi izenari lehentasuna ematea eta Aldudeko Errobi sinonimotzat jartzea erabaki zela argitu du Andres Iñigok. Bileragirian ere hala konstaraztea erabaki da.

2. Ageriko Bilkuretako bilera-agiriak onartzea. Jendaurrean 2011-01-28, 2011-02-25, 2011-04-15, 2011-06-25 eta 20-07-22an eginiko ageriko bilkuren aktak direla eta, ez da horiei buruzko oharrik jaso, J.L. Lizundiak aurretik eginak eta jada testuan sartuak baino, eta beraz holaxe onartu dira.

3. Onomastika

3.1. Onarturiko zenbait ibai izenen erabileraz oharra:

A. Iñigok gaia aurkeztu eta P. Galéri eman dio hitza. *-a* seinalea duten ibai izen batzuei buruzko oharrik egin ditzan, orain artean onarturiko izenen informazioa biribiltzeko.

A. Arejitak eta J.L. Lizundiak nork bere iritzia azaldu dute, herri-usadiozko bezitasun eta salbuespenekin. P. Goenagak ere bere kezka agertu ditu, kasu batzuk salbuespenekotzat joaz.

A. Iñigok argitu du orain arte erabilitako irizpideak aplikatuz aurkeztu dela gaurko zerrenda eta irizpide horiei eustea proposatu du.

M. L. Oñederrak holako salbuespenak errespetatzeko eskatu du. P. Zabaletak *La Bizkaia*-ren kasua aipatu du. P. Uribarrenek, P. Galék eta M. Gorrotxategik orain arteko irizpideari eustea. I. Sarasolak hirugarren mailako arazotzat jo ditu, A. Arejitak, berriz, herri-usuarioari kasu egiteko eskatu du, A. Sagarnak izen-etiketen kontua aipatu du, J.L. Lizundiaren ustez, gai hori sakona da, eta bilera monografikoan tratatzekoa. P. Goenagak mezu batzuen erdal bidea salatu du (*Gora Euskal Herria askatuta*, adibidez), eta B. Oihartzabalek kasuistika luzeegia eta arriskugarria datekeela uste du. A. Iñigok, ordea, araua orain arteko irizpideekin egin eta argitaratzea proposatu du. Ontzat eman da.

Ondoren onartutako *Larhunttikiko erreka* dela eta, ohar bat egin du Onomastika batzordearen izenean A. Iñigok. Mendi horren izena hegoaldean dauden Nafarroako herrietan, oro har, *Larun* ahoskatu eta idazten da, iparraldekoek, berriz, *rr*-rekin idazten dute, Hor segur asko frantsesaren eraginagatik *r/rr* arteko bereizketa iluna dela aipatu da, *guraso/burraso*, *oroitu/orroitu* hitzetan bezala. Batzordeak irtenbidetzat, errekarako hartutako erabakia aplikatuz, *Larhun* idaztea proposatu du, hots, muga dagoen *Orhi* mendi izenarekin egin zen bezala, baina ez da adostasunik izan eta mendiaren izena aztertzen denerako utzi da. Nolanahi ere, erreka izena aurreko bilkuran araututako eran utzi da.

4. Exonomastika, Ekialde hurbileko eta ipar Afrikako toponimia.

4.1. Palestina eta Israelgo toponimia araugaia onartzea.

Aurreko bileran banatu zen zerrendari ez zaio oharririk egin, eta beraz, onartu egin da.

4.2. Arabia eta Sudango toponimia araugaia aurkeztea. Arabiar penintsulako toponimo garrantzikoenen zerrenda banatu dute, Exonomastika azpibatzordeak prestatua. Aurkezpena J.L. Lizundiak egin du, eta gero hitza X. Kintanari eman dio, izenak hautatzeko, kontuan izandako irizpideak azal ditzan. Aurrekoan egin bezala, oinarriz arabierazko transliterazio-taula erabili bada ere, maiztasun handiko eta nazioarteko forma aski ezaguna eta finkatua duten izenen kasuan, hori ere kontuan izan da, irizpide eklektikoa erabiliz. Oharrak azaroaren 20rako. P. Xarritonek bere amazig adiskideez hitz egin du, agian, toponimo batzuen formak argitzeko, lagun-garri izan litezkeelako, baina zerrenda honetan tamazig hizkuntzatiko izenik ez dela azaldu zaio.

5. Plan estrategikoa: 2012ko planak, jasotako ekarpenak.

E. Osa idazkariordeak Tafallan aurreko batzarrean aurkeztu zuen 2012ko planari ekarpen bakarra egin zaio, J.L. Lizundiak bidalia. Ekarpena onartu da.

6. Eskuartekoak.

6.1. Piarres Charritonek 90 urte. Piarres Charritton euskaltzainak laurogeita hamar urte bete berriak dituela eta, Euskaltzainburuak, Akademia osoaren izenean, zorionak eman dizkio, hemendik aurrera ere euskararen onerako anitz urtetan lanean segi dezala opatuz.

6.2. Patxi Salaberriren eskaria. Patxi Salaberri nafar euskaltzainak gutun bat igorri dio zuzendaritzari unibertsiteateko eta bestelako lanen metaketagatik, Onomastika batzordea eta Hiztegiaren Batzorde ahaldundua utzi nahi dituela eta. Eskaria ontzat eman da.

6.3. Eusko Ikaskuntza. Manuel Lekuona saria. Eusko Ikaskuntzak antolatzen duen Manuel Lekuona sarirako, Euskaltzaindiari bere ustezko pertsona egokien izenak proposatzea eskatu dio. Zuzendaritzak bere azken bileran **Joxe Azurmendi** eta **Ana Etxaide** ohorezko euskaltzainen izenak proposatzea hobetsi zuen eta horietatik ekarri ditu euskaltzainen kontsideraziorako. Bien izenak aztertuta eta Eusko Ikaskuntzari pertsona baten izena proposatu behar denez gero, Ana Maria Etxaide proposatzea onetsi du Osoko bilkurak.

6.4. Kutxarekiko hitzarmena.

Aste honetan, asteazkenean, Kutxarekin hiru urtetarako hitzarmena izenpetu da. Horren arabera, urteko 50.000 euroko ekarpena egingo dio Kutxak Akademia-ri, hitzarmenak irauten duen bitartean.

6.5. Liburu errepikatuak banatzea.

Inoiz aurreko aldi batzuetan egin den bezala, oraingoan ere, Azkue bibliotekako zuzendariak zerrenda bat prestatu eta euskaltzainen artean banatu da, Euskaltzaindiak bikoizturik dauzkan liburuen izenburuekin, horietan interesa duketen euskaltzainek eska ditzaten. Emaitzak, eskariak heltzen diren ordenan egingo dira, eta posta-kostuak urritzeko, Euskaltzaindiaren egoitzan edota ordezkartzetan jaso beharko dira.

6.6. J. A. Arana Martijari buruzko liburua argitaratu du Eusko Ikaskuntzak.

Manuel Lekuona saria dela eta, Jose Antonio Arana Martijari buruzko liburu-txoa argitaratu du Eusko Ikaskuntzak. Liburu hau Pruden Gartzia eta Josune Ola-barriak paratu dute. Liburu hau euskaltzainen artean banatuko da.

6.7. 2012. urterako behin-behineko aurrekontuen berri.

Une honetan herri-aginteetatik jasotzen ari garen informazioa kontuan hartuta, Jose Luis Lizundia diruzainak hitza hartu du, egoera zaila datorrela adieraziz. Hainbat erakundeetatik datuak jasotzea falta da, baina mezuak ez dira baikorrak.

Joseba Zabaleta kudeatzaileak hitza hartu du ondoren, eta pantailan agertu ditu aurreikuspenak, erakundeen doiketak eta murrizketak. Datu gehigarriak eduki ahala, prozesu bat jarri beharko da Euskaltzaindian murrizketei aurre nola egin erabakitzeko.

7. Azken ordukoak

Hurrengo Osoko bilkura Bilbon egingo da goizeko 10:00etan hasita. Horren ondoren Ageriko bilkura egingo da *EGLU-VII* lana aurkezteko.

Eta besterik ez dela bilkura 11:00etan amaitu da.

Idazkariordeak Diputazioaren jauregitik *Luis Villasante euskararen ikergunea* kokatua den TOLARE baserrira autobusez joan eta bertan biltzeko azken oharrak eman ditu.

Andres Urrutia Badiola,
euskaltzainburua

Xabier Kintana Urriaga,
idazkaria

Ageriko bilkura

Donostian, 2011ko urriaren 28an

LUIS VILLASANTE EUSKARAREN IKERGUNEAREN INAUGURAZIO-EKITALDIA DELA ETA

Donostian, 2011ko urriaren 28an, Luis Villasante Euskararen Ikergunean, goizeko 11:30ean, Euskaltzaindiak Luis Villasante izena daraman ikergunearen inaugurazio ekitaldia dela eta, Ageriko bilkura egin du.

Bildu direnak:

Euskaltzain osoak: Andres Urrutia euskaltzainburua, Aurelia Arkotxa buruordea, Xabier Kintana idazkaria, Jose Luis Lizundia diruzaina, Andoni Sagarna Iker sailburua, Andres Iñigo Jagon sailburua, Sagrario Aleman, Adolfo Arejita, Miren Azkarate, Jean-Baptiste Coyos, Pierre Charritton, Jean-Louis Davant, Patxi Goenaga, Jean Haritschelhar, Joseba Lakarra, Beñat Oihartzabal, Miren Lourdes Oñederra, Txomin Peillen, Ibon Sarasola, Ana Toledo, Joan Mari Torrealdai, Patxi Uribarren, Xarles Videgain eta Patxi Zabaleta.

Ohorezko euskaltzainak: Frantziska Arregi, Koldo Artola, Gorka Aulestia, Joseba Intxausti, Jose Mari Iriondo eta Karmele Rotaetxe.

Euskaltzain urgazleak: Jose Antonio Aduriz, Xabier Artola, Agnes Dufau, Pello Esnal, Jesus Mari Etxezarreta, Patxi Galé, Ramuntxo Kanblong, Elixabete Perez Gaztelu, Paskual Rekalde, Miriam Urkia, Patri Urkizu eta Arantza Urretabizkaia.

Joseba Zabaleta kudeatzailea eta Erramun Osa idazkariordea.

Batzordekideak: Antton Gurrutxaga eta Luis Mari Zaldua.

Euskaltzaindiko langileak: Maixa Goikoetxea, Lutxi Alberdi eta Amaia Okariz.

Euskera. 2011, 56, 1-2. 95-174. Bilbo
ISSN 0210-1564

Ezin etorriak: Jose Irazu «Bernardo Atxaga», Pello Salaburu eta Mikel Zalbide euskaltzain osoak; Joxe Azurmendi eta Ana Maria Etxaide euskaltzain ohorezkoak; Dorleta Alberdi, Luis Alberto Aranberri, Rikardo Badiola, Jose Mari Etxebarria, Jose Ramon Etxebarria, Iñaki Irazabalbeitia, Alan King, Laura Mintegi, Rosa Miren Pagola, Manu Ruiz Urrestarazu eta Iñaki Segurola, euskaltzain urgazleak; Jasone Salaberria batzordekidea.

Luis Villasante Euskararen Ikerguna izena bistaratzea izan da, hain zuzen ere, Ageriko bilkurari hasiera eman dion unea. Euskaltzainak, herri-aginteeko ordezkariak, Luis Villasanteren senitartekoak eta Arantzazuko Frantziskotarren ordezkariak bertan zirela, Andres Urrutia euskaltzainburuak, Miriam Villasante Villasanteren ilobak eta Joxe Mari Arregi Frantziskotarren goardia-nak «Luis Villasante Euskararen Ikerguna» izena daraman plakari estalkia kendu diote. Plaka altzairuzkoa da, Villasanteren aurpegiaren irudia dauka, eta Ikergunearen izena, lau hizkuntzatan idatzita: euskaraz, frantsesez, gaztelaniaz eta ingelesez.

Esan bezala, Villasanteren senitartekoak eta Arantzazuko Frantziskotarrak gonbidatuak izan dira Ageriko bilkura honetara. Eurekin batera, herri-aginteen ordezkari hauek izan dira: Martin Garitano Gipuzkoako ahalzun nagusia, Juan Carlos Izagirre Donostiako alkatea, Carmen Gutierrez Arabako Foru Aldundiko Euskara, Kultura eta Kirola saileko zuzendari nagusia, Miren Dobaran Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara sustatzeko zuzendari nagusia, Frantxua Maitia Euskararen Erakunde Publikoaren presidentea, Maximino Gómez Nafarroako Gobernuako Euskarabidearen zuzendari-kudeatzailea eta Lourdes Auzmendi Eusko Jaurlaritzaren Hizkuntza Politikarako sailburuordea. Horiek guztiok, Andres Urrutia euskaltzainburuarekin batera, hitza hartu dute gaurko Ageriko bilkuran.

Poza, elkarlana, euskararen ikerkuntza, laguntza eta etorkizuna izan dira Andres Urrutia euskaltzainburuak ekitaldiari hasiera ematerakoan erabili dituen hitzak, ondorengo mintzaldietan ere gehien entzun direnak. Hala, erakunde guztietako ordezkariak Euskaltzaindiarekin daukaten harreman sendoa azpimarratu nahi izan dute, baita etorkizunean hala izan dadin asmo garbia adierazi ere.

Martin Garitanok, orain arte Gipuzkoako Foru Aldundiak eta Euskaltzaindiak elkarrekin egin duten bidea etorkizunean ere norabide beretik joan dadin bere nahia adierazi du. XXI. mendean barrena Euskaltzaindiak zeregin handia izango duela gaineratu du, eta Euskararen Akademiak Gipuzkoako Foru Aldundia asmo horietan laguntzaile, eta beti alboan izango duela azpimarratu du.

Ikergunea kokatzen den baserria sagarrak bildu eta sagardoa egiteko erabiltzen zen dolarea izanik, hizlari gehienek hitz-jokoa eginez, Euskaltzaindiak, Ikergune berrian, euskarari zukua atera behar diola esan dute. Juan Carlos Izagirre alkateak ere hala egin du, honakoa gaineratuz: «Ohorea da Euskaltzaindiaren egoitza berri honen inaugurazioan egotea, besteak beste, Donostia euskararen hiria bilakatu nahi dugulako».

Carmen Gutierrezek ere, hemen euskarari zukua aterako zaiola esan du, eta Arabako Foru Aldundiaren izenean Akademiari eskerrak eman dizkio egiten duen lanagatik.

Miren Dobaranek eta Lourdes Auzmendik ere aipatu hitz-jokoa egin dute. Horrez gainera, Dobaranen esanetan, «Euskaltzaindiak Gipuzkoan duen presentzia indartu eta sendotu egingo da». Gainera, «Euskararen Ikerguneak Luis Villasante Bizkaiko seme kuttunaren izena eramatea guretzat, bizkaitarrentzat, ohore handia da».

Lourdes Auzmendik esan duenez, «gaur egun handia da euskaraz bizi nahi eta maite dugun guztiontzat. Seguru gaude etxe hau euskararen zutabe bihurtuko dela, eta ez bakarrik Gipuzkoan, baizik eta Euskal Herri osoan».

Maximino Gomezek Nafarroako Gobernuaren eta Akademiaren arteko elkarlana goraiatu du eta Luis Villasante Euskararen Ikerguneak «ikertzaileen lana hobetzen lagundu duela» iragarri du.

Frantxua Maitiak ere gogora ekarri du EEP eta Euskaltzaindiaren arteko elkarlana, eta aukeraz baliatu da Ipar Euskal Herrian euskararen ofizialtasunaren nahia aldarrikatzeko.

Andres Urrutia euskaltzainburuak, besteren artean, hauxe adierazi du: «Gaur Euskaltzaindiak euskararen ikergunea abiarazten du, bertara biltzen dituela Donostia hirian zehar sakabanaturik dituen ikertzaile-taldeak eta norbanakoak. Hortaz, Akademiak asmo eta amets zaharra egia bihurtu eta indartu ere egin du bere lana, betidanik Bilboko egoitzan eta ordezkarietzan ondu duena, Euskal Herriaren lurraldeetan zehar. Hona, bada, ikerkuntza eta gizarte zabalkuntza, euskararen bidez uztartuak eta estekatuak».

Donostiako hiriari eskaintza egin dio: «Jakizue Euskaltzaindiaren izenean, gure eskaintza orokorrarekin batera, berezia ere baduzuela Donostia Kultura hiriburua egitasmorako. Ziur gaude etxe honek zerbitzu baliotsuak eman ditzakeela horretan eta, oro har, donostiarren eskuetan jartzeko kultura azpiegitura berri hau», eta azkenean, Luis Villasante gogora ekarri du. Honela esan du: «Izanak izena dakar, hala

esan ohi da euskaraz. Horrexegatik, izendatu du euskararen Akademiak ikergune berria Luis Villasante izenarekin eta hala onetsi du Tafallan egin duen azken Oso-ko bilkuran. Hartara, euskaltzainburu ohiaren gomuta ohoratzen dugu, bera izan baitzen euskara batua eta ikerkuntza zereginak bultzatu zituen Akademiaren barruan. Gisa horretan, haren izenak aldamenean ditu, bateko, Carlos Santamaria ohorezko euskaltzainarena, horren izena eman baitio Euskal Herriko Unibertsitateak biblioteka berriari eta, besteko, Koldo Mitxelena euskaltzain osoarena, egunero barreiatzen dena Donostian haren izena daraman gunean garatzen diren ekin-tzen bidez. Aurrerantzean, bistan da, batera izango dira hirurok gure oroimenean, euskara eta euskal kulturaren inguruan».

Amaitzeko, Ikergunearen aurrealdean ikusgai dagoen plakaren erreplika bana, Euskaltzaindiaren izena, ikurra, gaurko data jasotzen dituen, banatu dizkiete Akademiako Zuzendaritzako kideek Villasanteren sendiari, herri-aginteei eta Arantzazuko Frantziskotarrei.

Eta besterik ez dela, bukatutzat eman da Ageriko bilkura eguerdiko ordu bata denean.

Andres Urrutia Badiola,
euskaltzainburua

Xabier Kintana Urutiaga,
idazkaria